

Fàbrega no ha fet prou mèrits

Jaume Fàbrega (Vilavenut, 1948), amb més de cinquanta llibres publicats, és el primer expert en cuina i alimentació mediterrànies, especialment les dels Països Catalans i Occitània, sobre les quals ha escrit obres de divulgació, assaig i estudi. Ha obtingut molts premis internacionals, ha dirigit diverses col·leccions i ha col·laborat i col·labora en moltes publicacions periòdiques. També es dedica a la docència i a la crítica de l'art. Es pot copsar la magnitud de la seva obra a la Wikipedia, el Larousse Gastronomique i la Viquipèdia, però no pas a *Enciclopèdia.cat*: no hi és.

La Bosch no està en línia

Lolita Bosch (*La família del meu pare. Una novel·la*) diu que el jurista Guillem Brocà –que poc abans anomena Guillem Maria Brocà, per bé que ell es feia dir Guillem Maria de Brocà– publica l'article "Costums jurídics a la línia d'Aragó" al IEC. Com es pot veure a la web de la institució, l'article es titula "Costums jurídiques a la ratlla d'Aragó".

Quina marabunta

Baltasar Porcel (*Cada castell i totes les ombres*, premi Sant Joan) fa dir a un personatge: "és com si et perseguissin els tam-tam de *Cuando llega la marabunta*, ai, la pobra Deborah Kerr!" El film es deia *Cuando rugen la marabunta* i l'actriu era Eleanor Parker.

Un exemple ben estrambòtic

El DIEC2 copia del Moll aquest exemple d'*estrambòtic*: "És un home estrambòtic: no hi ha qui l'entengui." El fet que un home sigui estrambòtic –extravagant, excèntric, com diu Fabra, o "que se separa d'allò que hom considera normal i usual", com diu el DIEC2– no implica que no se l'entengui. El que és del tot estrambòtic és l'exemple, en un sentit que el DIEC2 ignora, perquè sí que hi ha frases que són estrambòtiques perquè no s'entenen.

Els records de les famílies dels intel·lectuals catalans exiliats, a través de 42 reportatges

L'experiència personal de l'exili, la vida quotidiana de l'exili: la vida, a partir del 1939, d'una part de les famílies d'intel·lectuals catalans exiliats, Julià Guillamon l'ha rescatada a través de 42 reportatges i un gran nombre d'imatges. Parlem del llibre de 528 pàgines *El dia revolt. Literatura catalana de l'exili*, publicat per l'Editorial Empúries a la col·lecció "Biblioteca Universal Empúries". Guillamon ha escollit una expressió de Josep Carner per titular-lo. "El dia revolt" és el títol d'un poema del llibre *Bella terra, bella gent*. El llibre inclou un CD amb l'enregistrament del poema, recitat per Carner el 1963... amb la veu trencada per l'exili.

Sovint, quan es parla de l'exili, considera Guillamon, se sol oferir una visió que en destaca els moments dramàtics i en deixa de banda els aspectes més quotidians. Es parla poc de l'experiència dels fills, del paper de les colònies de catalans emigrats, dels intel·lectuals xilens, argentins o mexicans que van conviure amb els escriptors de la diàspora.

Quan Guillamon va començar a escriure el llibre, la primera generació de l'exili havia desaparegut. Els reportatges del llibre presenten els punts de vista dels fills i nés americans, un punt de vista diferent del que s'acostuma a trobar als llibres d'història. L'exili apareix, vist pels descendents dels exiliats, carregat de matisos i contradiccions. "Com un dia revolt, en el qual conviuen diverses situacions vitals: la fidelitat, el dolor, el desarrelament, el desig de començar una nova vida", escriu Guillamon.

Els reportatges s'han estructurat en set blocs. El primer presenta l'experiència dels supervivents dels refugis d'intel·lectuals que es van organitzar els primers mesos, a Catalunya Nord i a França. Hi apareixen les famílies de Rovira i Virgili, Carles Riba o Joan Alavedra i els casos d'Amadeu Cuito a Perpinyà i el posterior de Josep Palau i Fabre a París. El bloc s'acaba amb els records soviètics d'Helena Vidal, filla del traductor August Vidal, i els nord-americans de Carles Fontserè.

A partir del segon bloc, creuem l'Atlàntic. A l'Argentina apareix la figura de l'editor Antoni López Llausàs, bàsicament. A Xile es reconstrueix la vida i la mort de Francesc Trabal, a través del testimoni de la seva neboda, Anna Maria Prat, i del fill de l'escriptor xilè Hernán del Solar, que en va ser soci i amic. També les dels escriptors Cèsar-August Jordana i Xavier Benguerel, i els pintors Roser Bru i Josep Balmes. A la República Dominicana s'ofereix, entre més, el testimoni de l'estada de Joan Sales, a partir dels records de la dona, Núria Folch, i la filla, la historiadora Núria Sales. A Veneçuela s'evocuen les figures de Carles Pi i Sunyer, el professor Pere Grases i l'artista Abel Vallmitjana. I, a més d'algunes presències cubanes no tan rellevants, finalment arribem al país amb una representació més nombrosa, Mèxic: Bartomeu Costa-Amic, Tísner, Calders, Bartra, Miquel i Vergés, Xirau...

Núria Sales amb els pares, Joan Sales i Núria Folch, i l'oncle Jordi Folch, a Nova York, el 1948, de retorn a casa.